

AKI OLLIKAINEN
«El año del hambre»

LIBROS DEL ASTEROIDE
132 PÀGINES

«El año del hambre» ► Libros del Asteroide publica del debut literari d'Aki Ollikainen, una crònica sobre el tràgic èxode de milers de finlandesos de classe baixa fugint de la fam fa 150 anys

Els «sisu» de la gran fam

L'editorial Libros del Asteroide publica *El año del hambre*, del finlandès Aki Ollikainen, una dura i poderosa *nouvelle* que relata l'odissea de milers de persones que escapaven d'un dels hiverns més durs de Finlàndia.

MATÍAS CROWDER

■ Al nord de Finlàndia s'ha acabat el cereal i Alftan requereix auxili urgent. La família Korpela, acorralada per l'hivern, després d'una collita ruïnosa, inicia una llarga marxa per pobles gelats, escapant de la fam i de les tempestes de neu. Diu un dels seus personatges: «Marxar no espanta, el que espanta és haver de tornar», perquè el que deixen darrere és res. En el camí quedaran els que no puguin valer-se per si mateixos. Així sigui un pare, que mor per deixar l'aliment als seus fills, o un fill que té l'oportunitat de salvar-se sent acollit per una família de l'alta burgesia. El destí final, la ciutat de Sant Petersburg, es dilueix en la distància.

La fam que s'acarnissa amb la població no distingeix a ningú. Per als de classe alta dels pobles significa condicionar a les mínimes condicions possibles, acomiadar els llauradors, ajus-

tar-se el cinturó. Per a la massa treballadora és passar a formar part d'una veritable legió de nous captaires als quals el fred no perdona. Una mare morirà congelada amb la seva filla per passar la nit al bosc. Les parròquies tanquen les portes davant l'allau de necessitats. Anar a la ciutat no té sentit encara que, per a milers de pelegrins, és l'única sortida.

És un hivern blanc. La mort és blanca, com la neu, tot i que els humans triïn el negre per al dol. En els camps gelats no hi haurà vida fins a la primavera que ve, que pot arribar d'aquí a mil anys.

De l'altre costat, l'alta societat de Hèlsinki, un polític i un metge, els germans Renqvist, es beneficien de la situació. Part de l'alta societat de la capital pensa que la fam elimina els més febles de la nació, «igual que un jardiner poda les branques podrides del seu jardí». «Hi ha, pobres de vosaltres, les putes i els pillos de Katajanokka. Amb les vostres rosegades ungles tracteu d'observar aquest món», diu el polític al metge. Davant la necessitat, els voltors. El metge que cobra le seves visites a les dones de mal viure en espè-

Aki Ollikainen.

cies, el polític que mira a una altra banda. El drama familiar s'accentua i s'endureix en la descripció d'aquests altres personatges acomodats.

Al hivern passat es van complir 150 anys de l'última fam per causes naturals ocorreguda a Europa occidental. La va patir una part pobra i endarrerida de l'imperi rus, especialment a Finlàndia, on més de 250.000 persones, gairebé el 10% de la seva població, van

morir de fam. De totes les paraules locals difícils de traduir, la més citada pels finlandesos és «sisu»: que es refereix a la tenacitat i valenta persistència més enllà de les conseqüències. Són ells els que poblen aquesta meravellosa novel·la, els que sobreviuran a la fam i els que formaran un país que serà exemple d'Europa.

La relació amb el present no és més que una coartada. Gent escapant de la necessitat, en qualsevol part del món. Persones que han de deixar les seves llars i es veuen enfrontades a situacions límit.

Nascut el 1973, Aki Ollikainen va estudiar política social a la Universitat de Jyväskylä i, abans d'exercir com a reporter en un diari local, va tenir diversos treballs fins que es va graduar en fotografia el 2007. *El año del hambre*, publicada el 2012, va suposar el seu celebrat debut literari, obtenint diversos dels guardons finlandesos més importants, a més de quedar entre les obres finalistes al Man Booker International, el premi Femina Étranger i el Europeu Literatuurprijs. Ollikainen ha publicat dues novel·les més, *Musta Satu* el 2015, i *Pastoraali* aquest 2018.